

Unge kommunalpolitikere:

Problemet er, at de, der råber højest, får pengene

Ét af højdepunkterne på KTC Konferencen var paneldebatten mellem tre unge kommunalpolitikere, som alle er medlemmer af deres respektive kommuners teknik- og miljøudvalg. Med en veloplagt Steffen Kretz som ordstyrer, fik de mulighed for at tegne fremtiden

/ Af Irene Brandt

"Jeg har taget helt vildt mange noter," svarede Anders Wolf Andresen

spontant, da Steffen Kretz indledningsvis spurgte de unge politikere, hvilke af de foregående indlæg, der havde gjort størst indtryk. Anders Wolf Andresen fortsatte:

"Klimatilpasning er meget vigtigt hos os i Hvidovre Kommune. Vi har 800 husstande, der er i farezonen, hver gang der er skybrud. Jeg har også lyttet med interesse til Søren Larsens indlæg om offentlig privat samarbejde. Vi kan ikke se bort fra, at økonomien i kommunerne er grundlaget for alt. Løsningen er ikke nødvendigvis at udlicitere kommunale opgaver, for det er hverken billigere eller bedre – bare ekstra administration for

kommunerne. Til gengæld tror jeg, at offentlige-private samarbejder kan være en god løsning."

Jens Meilvang havde også lyttet med interesse til Mette Wiers indlæg fra Klimakommissionen og Søren Larsens indlæg om offentligt privat samarbejde, OPP; mens Emma Glæsel især havde hæftet sig ved Roger Buchs indlæg om kampen om de økonomiske ressourcer i kommunerne.

"Teknik- og miljøområdet er et tavst område, som ikke brokker sig," tilføjede Roger Buch under debatten. Han fortsatte:

"Forældre og ældre brokker sig, når kommunerne varsler besparel-

ser på børne- og ældreområderne. Derfor er det ofte en ulempe, at politikerne er på valg hvert 4. år."

Emma Glæsel:

"Det er rigtigt, at det er et problem i kommunerne, at de, der råber højest, får pengene. Skærer vi ned på investeringerne i vores veje, får vi bare en endnu større regning senere."

Jens Meilvang var dog ikke sikker på, at borgerne er fuldstændig ligeglade med teknik- og miljøområdet:

"Der kommer et punkt, hvor emner som vejbelystningen og hullerne i vejene også bliver emner, borgerne interesserer sig for,"

Steffen Kretz (med ryggen til) styrede slagets gang. I debatpanelet ses fra venstre: Anders Wolf Andresen, Jens Meilvang og Emma Glæsel.

sagde han. Anders Wolf Andresen supplerede:

"Jeg ser ikke grænser mellem teknik- og miljøområdet og de andre kommunale områder som en uoverstigelig kløft. Børnene i børnehaverne, eleverne i skolerne og de ældre på plejecentrene opholder sig i bygninger, som alle er interesserede i er gode og velfungerende. Børnene skal have sikre cykelstier mellem hjem og skole – og hvem husker ikke den store opmærksomhed, der for kort tid siden var på kvaliteten af toiletterne på skolerne. Det er vores opgave som politikere at forbinde de tekniske opgaver med borgernes velfærd."

Langsigtet

Steffen Kretz stillede spørgsmålet: 'Er politikerne ikke gode nok til at tænke langsigtet?' til panelet.

"Det er vælgerne, der sætter dagsordenen. Som politikere er det vores opgave at få dem til at stille krav til os om at tænke langsigtet. Personligt synes jeg, at det er meget svært at tænke langsigtet, når man hele tiden bliver hevet i både arme og ben," sagde Emma Glæsel. Jens Meilvang supplerede:

"Det er også svært at tænke langsigtet, når der ikke er penge i kommunekassen!"

Anders Wolf Andresen var mere optimistisk:

"Hvis vi som politikere indgår i en fornuftig dialog med borgerne, tror jeg godt, vi kan komme igennem med visioner, der rækker mere end fire år ud i fremtiden," sagde Anders Wolf Andresen. Han er i øvrigt overbevist om, at de tekniske forvaltninger vil vokse de næste ti år.

"Vi får flere og mere komplekse opgaver på det tekniske område i kommunerne. Det vil helt sikkert kræve større forvaltninger i takt med at opgaverne på miljø og klimaområdet øges. Det kan derfor blive nødvendigt at tilkøbe ekspertise fra den private sektor."

De tre kommunalpolitikere i debatpanelet var:

Byrådsmedlem (SF) og formand for teknik og miljøudvalget, Anders Wolf Andresen, Hvidovre

Byrådsmedlem (K) og medlem af klima og miljøudvalget, Emma Glæsel, Allerød.

Byrådsmedlem (V) og formand for miljø- og teknikudvalget, Jens Meilvang, Norddjurs kommune.

I USA og Kina er kommunen en teknisk forvaltning

"Jeg synes, vi i kommunerne ofte skydes i skoene, at vi ikke løser opgaven godt nok, og at andre derfor bør overtage opgaverne. Det er en helt forfejlet og forudsigelig automatreaktion," sagde KTCs formand, Torben Nøhr, på KTC-Konferencen; men da han – inspireret af konferencens tema: Teknik & Miljø 2010 – 2020 – begyndte at se ti år ud i fremtiden, var han ikke utilbøjelig til at følge kritikernes spor.

"Kommunerne startede i sin tid som tekniske forvaltninger; men bliver vi også de sidste?" spurgte Torben Nøhr og fortsatte:

"De områder i de tekniske forvaltninger, som tager afsæt i lokale forhold og beliggenhed, vil i hvert fald også fremover være afhængige af,

at der er en god dialog med lokale politikere. De kan derfor kun styres fra kommunerne. Sammenligner vi os med andre lande, vil vi opdage, at i så forskellige lande som Kina og USA er en kommune en teknisk forvaltning," sagde Torben Nøhr.

Torben Nøhr så fremad på seks områder: Byudvikling, miljø, klima, trafik, digitalisering og samarbejde mellem kommuner og det private erhvervsliv.

"I 2020 er al udvikling koncentreret omkring byerne. Især stationsbyerne klarer sig godt, og landdistrikterne har vi vinket farvel til i år 2020," sagde Torben Nøhr. Med hensyn til den økologiske tilstand i naturen var han mere tilbageholdende med at spå om fremtiden:

"Det afhænger af staten. Det er den, der har ansvaret for de forsinkelser, vi oplever på natur- og miljøområdet; men det er kommunerne, der får skylden, når vi ikke når målene," konstaterede Torben Nøhr.

Om Danmark har opfyldt klimavisionen i 2020 afhænger tilsvarende af, om regeringen tør tænke lige så langsigtet, som de strategiske energiplaner. Det samme gælder for trafikplanlægningen, hvor målet er at 50% af al persontransport skal foregå ved hjælp af offentlige transportmidler.

"Hvis dette mål skal nås, skal vi organisere den offentlige trafik i en helt ny struktur, hvor kommunerne kun har ansvaret for den inter-

ne trafik i kommunen," sagde Torben Nøhr.

Til gengæld er Torben Nøhr meget optimistisk med hensyn til den digitale udvikling i kommunerne, som – ifølge KTC-formanden – om ti år er meget længere fremme, end vi i dag har fantasi til at forestille os.

Om ti år finder vi, når Torben Nøhr skal give et bud på fremtiden, flere private firmaer, som agerer på områder, der i dag varetages i kommunerne.

"Men i de store, professionelle kommuner kan og vil vi også i år 2020 meget gerne selv løse opgaverne," sagde Torben Nøhr.

IrBr

I får ikke hjælp fra borgerne!

"Ressourceklemmen – misforholdet mellem borgernes uendelige behov og kommunernes begrænsede ressourcer – bliver i fremtidens jeres helt store udfordring," sagde kommunalforsker Roger Buch på KTC-Konferencen.

Han kunne konstatere, at KTCs medlemmer som udgangspunkt har valgt det helt rigtige sted at gøre karriere, for kommunalpolitik er langt vigtigere end Folketinget.

"Men I fra den tekniske forvaltning er i konkurrence med de varme hænder. Selvom skattetrykket vokser og vokser, vil den demografiske udvikling medføre, at ældre- og sundhedsområderne andel af de kommunale udgifter stiger

og stiger. Spørger man borgerne, afviser de at spare på disse områder. I stedet peger de på anlægsudgifterne, som oplagte spareobjekter. Selvom nogle af de aller største kommunale udfordringer ligger inden for teknik- og miljøområdet, skal I med andre ord ikke forvente, I får hjælp fra borgerne i kampen om de kommunale ressourcer," sagde Roger Buch.

Gennem tiden har skiftende regeringer valgt at løse problemer med ressourceknaphed ved hjælp af centraliseringer og fusioner.

"Vi ved ingenting om, hvorvidt fusioner egentlig løser problemerne; men uanset om de gør eller ikke gør, vil centraliseringer og fusioner

også blive valgt af fremtidens politikere," forudsagde Roger Buch.

Til gengæld lovede han, at man som kommunal leder ikke kommer til at kede sig i fremtiden.

"I får brug for alle ledelsesidealene fremover, for det bliver virkelige sjovt, udfordrende ... og krævende at være offentlig leder," lovede Roger Buch og tilføjede:

"Det virkelige problem ligger dog et helt andet sted: Indien og Kina giver os kamp til strengen. I 20 – højst 30 – år, har vi stadig kapital, vi kan trække på; men derefter er det slut."

IrBr

Christian Ege, sekretariatsleder i Det Økologiske Råd,

Hvordan lykkedes det at skabe en god økologisk tilstand i søer, vandløb og havet

Historien kan man ikke ændre. Til gengæld er der frit slag, når det gælder ting, der endnu ikke er sket. På KTC Konferencen benyttede Christian Ege, der er sekretariatsleder i Det Økologiske Råd denne mulighed til at sikre, at Danmark i 2020 har skabt en god økologisk tilstand i søer, vandløb og i havet.

"Det lykkedes, fordi vi skiftede spor i 2012. Vi indså, at Grøn Vækst fra 2009 ikke var nok, at hverken fjernelsen af 9.000 ton eller 19.000 ton kvælstof ville række til at nå målsætningen. Vi hævdede derfor målet til 26.000 ton," sagde Christian Ege.

Ideen om omsættelige N-kvoter var et vildspor. I stedet blev langt flere marginaljorder taget ud af omdrift – ikke 75.000 ha, som foreslået i Grøn Vækst, men 3-400.000 ha. Bedre sædskifte på markerne, bl.a. med langt fle-

re efterafgrøder og mere økologisk jordbrug var ligeledes med til at sikre, at vi nåede målet.

Bedre klima

Samtidig med at vi nåede de økologiske mål for vandmiljøet, nåede vi også klimamålene. For at realisere dette havde Christian Ege også på dette punkt været nødt til at stramme ambitionsniveauet.

"En 30% reduktionen af udslippet af klimagasser fra landbruget blev nået – ved hjælp af større udtagning og mere biogas," forklarede Christian Ege.

Ammoniakfordampningen blev samtidig reduceret med 50% ved hjælp af renere teknologi i stalde, og ved at lægge afgifter på ikke-bioforgasset gylle.

"I 2011 ændrede vi loven om godkendelse af husdyrbrug, så den entydigt krævede brug af Best Avail-

able Technology (BAT), hvilket medførte, at max. ammoniak-fordampning blev på 4% i stalde, hvor der ellers ofte blev godkendt med 8% i 2010," sagde Christian Ege.

Pesticidafgifter, effektiv teknologi – som injektion og monitorering af skadevoldere, samt bedre sædskifte på markerne har ligeledes været medvirkende årsag til forbedringerne i vandmiljøet.

Bidraget fra trafik, industri og kraftværker

Det er også lykkedes os at reducere udslip af kvælstofoxider. Det er blandt andet sket som en sidegevinst til, at kraftværker, industri og biler er blevet omlagt til vedvarende energi - især vind, fjernvarme, sol og varmepumper. Nye teknologier til skibe og biler har ligeledes betydet en markant reduktion af udslippet af kvælstofoxider og CO₂.

Direktiv udskudt

"Vi nåede ikke målet om god økologisk kvalitet i vandmiljøet i 2015. I stedet nøjedes vi med en udskydelse til 2018, hvor vi - takket være sporskiftet i 2011 - endelig nåede målet," sagde Christian Ege.

Da han efterfølgende blev spurgt om, hvad der skete 2011, som var årsag til det markante kursskifte, svarede Christian Ege:

"Danskerne valgte nogle politikere, som ikke ville nøjes med frivillige aftaler; men som i stedet valgte virkemidler, der virker. Vi vidste fra de to første vandmiljøplaner, at de i modsætning til Vandmiljøplan III rent faktisk havde virket. Forskellen på de to første og den sidste var, at den 3. mest var baseret på frivillige aftaler."

lrBr

Danmark skal være fri af fossile brændstoffer

"Jeg er sikker på, at vi er den først kommission i mands minde, hvis løsninger IKKE bliver kasseret," sagde direktør i AKF Mette Wier på KTC Konferencen. Hun var inviteret til at tale på konferencen i sin egenskab af at være medlem af Klimakommissionen.

"Der er tre gode grunde til at sige farvel til de fossile brændstoffer:

- Dels er de ikke en udtømmelig kilde til energi.
- Dels er der sikkerhedspolitiske grunde til, at vi som nation bliver uafhængige af OPEC-landene, der for manges vedkommende bryder sig meget lidt om os.
- Dels er der hensynet til Jordens klima

Kommissionens udfordring har også været at finde en løsning, som ikke er på bekostning af hverken landets vækst eller borgernes komfort. Vi har søgt løsninger, som er grønne uden at være begrænsende for landets vækst," sagde Mette Wier.

Ingen vinderteknologier

Klimakommissionen har ikke lagt sig fast på en vinderteknologi, som prioriteres over alle de andre.

"Der er ingen, der er så kloge, at de i dag kan forudse, hvilke teknologier, det er bedst at satse på. Markedsmekanismerne - og ikke planøkonomisk tankegang - skal afgøre, hvilke vedvarende energikilder vi skal satse på. I kommissionen har vi dog lagt hovedvægten på:

Masser af vindmøller - især ude på havet.

Biomassefyrede kraft-varmeværker som supplement, når det ikke blæser; men biomasse er også en begrænset ressource..

Energieffektiviseringer overalt - også i kommunerne

Elektricitet som den altdominerende energibærer.

Fjernvarme skal bruges dér, hvor det giver mening. Brug af varmepumper er i denne sammenhæng helt central.

Individuel opvarmning i bygninger uden for fjernvarmenettet skal

"Jeg er sikker på, at vi er den først kommission i mands minde, hvis løsninger IKKE bliver kasseret," sagde direktør i AKF Mette Wier på KTC Konferencen.

olie- og gasfyr udfases og erstattes med el-drevne varmepumper.

Alle nye huse skal bruge langt mindre energi end i dag. Gamle huse skal energirenoveres, når de alligevel bygges om.

Det siger sig selv, at disse tiltag vil kræve en lang række omlæggelser," sagde Mette Wier.

Ejere af bygninger af enhver art kan derfor godt indstille sig på, at fremtidens opvarmning kommer til at ske via varmepumper og fjernvarme.

Trafikanter i personbiler vil på længere sigt blive elektrificerede. Alle former for energibesparelser vil blive gennemført, så længe de er lønsomme, og endelig skal hele energiforsyningsystemet styres med intelligente løsninger, som blandt andet også kan sikre udvekslingen af el med udlandet.

Forespurgt hvorfor Klimakommissionen staser så hårdt på for eksempel vindenergi og samtidig ikke nævner andre vedvarende energikilder som for eksempel solenergi, svarede Mette Wier:

"Vi har valgt at have fokus på de modne teknologier, og vi mener ikke, at solenergi endnu er udviklet tilstrækkeligt."

Energi bliver dyrere

"Uanset - om vi er grønne eller brune - så vil energi i fremtiden blive dyrere. For kommunerne betyder dette, at der vil være mere fokus på det kommunale energiforbrug i bygninger og ved indkøb af energi. Der er mange basører for kommunerne at hente hér, for i takt med at energipriserne stiger vil guldet ligge på gaden. Merudgiften skal nemlig modsvares af besparelser på forbruget," sagde Mette Wier og tilføjede:

"Det vil blive et stort behov for strategisk kommunal planlægning. Det vil ske i nationale rammer, som kommuner selv koordinerer indbyrdes og planlægger indenfor; men det er vigtigt, at kommunerne ved, hvad de kan forvente fra staten i form af stigende afgifter på de forskellige energikilder."

lrBr

Der skal politisk mod til at insistere på de langsigtede investeringer

"Der skal politisk mod til at insistere på de langsigtede investeringer," sagde administrerende direktør Søren Larsen fra Grontmij | Carl Bro på KTC Konferencen. Inden havde han fortalt en historie fra det virkelige liv, der viser, at det er mod ikke altid er til stede:

"Der er en tendens til, at offentlige myndigheder ofte vælger den løsning, der er billigst her og nu; men det eksempel, jeg hér vil fortælle om, viser, at den billigste ikke altid er den bedste løsning i det lange løb.

Vi har samarbejdet med et større dansk sygehus. Vi fandt besparelser på 22% på den tekniske drift af sygehuset. Det krævede en engangsinvestering på i alt 82 mio. kr., men til gengæld kunne sygehuset hvert år spare 25 millioner kroner på driften. Det er nu ét år siden, at vi afleverede denne plan til sygehusledelsen, som stadig diskuterer, om det er en god

idé at bruge 82 mio. kr. her og nu, for derefter at spare 25 mio. kr. hvert år," sagde Søren Larsen. Han fortsatte:

"Som borger er det svært at acceptere, at dette eksempel desværre ikke er enestående."

Søren Larsen opfordrede kommuner og andre offentlige myndigheder til at samarbejde med det private erhvervsliv om at finde løsninger, som skaber varige værdier for samfundet.

"Jeg har en indædt tro på, at intelligent anvendelse af tekniske løsninger kan klare balancen mellem manglen på ressourcer og behovet for udvikling," sagde Søren Larsen og fortsatte:

"Vi oplever nu og fremover et stort pres på at fastholde et højt serviceniveau. Specielt teknik- og miljøområdet er under pres, og prognoserne viser, at dette pres vil vokse i og med at forbedringer inden for klima og energi vil være

åbne KTC-Konferencen. Ubeskedent benyttede han lejligheden til at fremhæve klimaindsatsen uden for hovedstaden:

"I Københavns Kommune har vi meget ambitiøse mål og visioner for klimaindsatsen; men det har man også i andre kommuner," sagde Bo Asmus Kjeldgaard.

Han fremhævede sin barndomsby Holstebro for at indvi verdens største biogasanlæg. Ærø blev krediteret for at placere sig i verdensklasse med det

Direktør
Søren Larsen fra
Grontmij | Carl Bro

påkrævet samtidig med, at det bliver sværere og sværere at rekruttere fagligt kvalificeret personale."

Opgaver udbydes

I 2020 forventer Søren Larsen at alle relevante offentlige opgaver er i udbud.

"Jeg tror ikke, at der i 2020 bliver indgået aftaler mellem for eksempel kommunerne og private virksomheder, som ikke indeholder en forventning om at gøre det bedre. Valget af leverandør vil blive truffet på baggrund af dialoger

mellem kommuner og virksomheder, og den virksomhed, der kan levere en løsning, der frigør flest ressourcer, får opgaven," sagde Søren Larsen og tilføjede:

"Jeg tror også, at langt de fleste opgaver, som i dag varetages af kommunerne, i 2020 er overgået til private virksomheder. Det drejer sig om alt fra drift af tekniske anlæg til drift af institutioner og skoler. Kommunernes opgave er at vurdere kvaliteten og bestille de skræddersyede løsninger."

lrBr

Brug jeres indflydelse

"Jeg ved, at KTC har en ikke ringe indflydelse på KL, og jeg ser gerne, at I bidrager til, at KL bliver mere offensive i sit modspil til regeringen," sagde Teknik- og miljøborgmester i Københavns Kommune, Bo Asmus Kjeldgaard, på KTC-Konferencen. Han efterlyste en mere visionær dialog med staten og understregede, at ikke alle behøver at leve op til visionerne fra starten.

Som borgmester for Teknik og Miljø i værtskommunen havde Bo Asmus Kjeldgaard fået æren af at

nye 35.000 kvm. store solfangeranlæg, som sammen med energi fra biomasse, skal dække øens energiforbrug. Samsø Kommune blev fremhævet i borgmesterens tale for sit Energiakademi, som har modtaget Gøteborg-prisen.

"Jeg er også imponeret over Lolland Kommune, som med succes har arbejdet målrettet med at tiltrække visionære energivirksomheder," sagde Bo Asmus Kjeldgaard. Han tilføjede:

"I København er vi startet på

Nordeuropas største byudviklingsprojekt i Nordhavnen. Vi vil gerne være et forbillede for storbyer i resten af verden, og vi satser stærkt på grøn vækst. I kommunerne har vi mange fælles interesser, derfor er det vigtigt, vi trækker på samme hammel, når vi står over for statslige bindinger, som er barrierer for udviklingen i kommunerne."

lrBr